

Առաջարկություններ Հայաստանի համար

Առաջարկվում է շարունակել «Ջրի և առողջության մասին» Արձանագրության դրույթների իրականացումը Հայաստանի Հնարապետությունում:

Առաջարկվում է վերանայել «Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման հավասար հասանելիության ապահովման 2018-2020 թվականների գործողությունների ծրագիրը», որը հաստատվել է 2017 թ.-ի օգոստոսի 4-ին Ջրային կոմիտեի նախագահի թիվ 130-Ա պաշտոնական հրամանագրով:

ՀԿ-ներին առաջարկվում է ներգրավել անապահով սպառողների, մեկուսացված և խոցելի խմբերի համար ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների հավասար հասանելիության ապահովման մեխանիզմների մշակման, ապահովման, ինչպես նաև սուբսիդավորման կարգի մշակման գործընթացում:

«Վեոլիա ջուր» ՓԲԸ-ի սպասարկման տարածքում չընդգրկված բնակավայրերում խմելու ջրի մատակարարման բարելավման համար առաջնային նշանակություն ունի մասնագիտացված ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների մատուցումը: Նման ծառայություններ կարող են իրականացնել և՛ ընկերությունը, և՛ համայնքները, քանի որ մատակարարվող ջրի որակը համարվում է խմելու ջրի մատակարարման կարևոր գործոն: Մասնագիտացված ծառայությունների իրականացման համար առաջարկվում է սպասարկող անձնակազմին անցնել վերապատրաստում:

Որպես առաջնահերթություն՝ հնարավոր է ապահովել սահմանամերձ բնակավայրերի խմելու ջրի հասանելիությունը, դիտարկել մոտակա ջրի աղբյուրները և բնակչության համար առավել արդյունավետ և էժան ջրային համակարգի կառուցումը, թեև պետության համար հնարավոր է նաև սուբսիդավորել կամ արտոնություններ սահմանել այդ բնակավայրերի համար:

Ջրի արժեքը և ջրի սակագինը, ջրի արտադրության և բաշխման ծախսերը շատ տարբեր են՝ կախված տեղական պայմաններից: Ջրամատակարարման ծախսերի վերլուծությունը պետք է կատարվի շատ զգույշ՝ տեղական հավաստի տվյալներով: Առաջարկվում է տարբերակել նախնական ներդրումային ծախսերը, ընթացիկ ծախսերը և ընդլայնման ծախսերը: Ջրի սակագինը պետք է արտացոլի ջրի ծախսերը՝ ծածկույթի հասնելու (հաճախորդների մեծամասնությունն ունեն համապատասխան ջրային ծառայությունների հասանելիություն) և ծառայության հուսալիությունը երաշխավորելու համար: Այնուամենայնիվ, ջրի սակագինը հավասար չէ ջրի ծախսերին, քանի որ այն հաշվի է առնում սուբսիդիաները, ինչպես նաև շահույթն ու վնասը:

Հարկավոր է բարձրացնել հասարակության իրազեկվածության մակարդակը: Բնակիչները պետք է գիտակցեն, որ անհրաժեշտ է վճարել մատուցվող ծառայությունների համար, որպեսզի հնարավոր լինի շահագործել և պահպանել առկա համակարգը:

Ջրային ոլորտի սուբսիդավորումը հիմնականում իրականացվում է ծառայությունների կայուն կառավարման նպատակով, որը հիմնականում պետք է ուղղված լինի բնակչության համար հասանելիության ապահովմանը՝ որպես մարդու հիմնարար իրավունք: